

Dalība pilnsabiedrībā un apvienībā var palīdzēt stiprināt mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspēju

Publicēts: 18.03.2019.

[Jaunami](#)

Ņemot vērā uzņēmēju interesi par atļautajām uzņēmēju sadarbības formām, Konkurences padome (KP) skaidro, ka uzņēmumi, kas vēlas piedalīties lielākajos iepirkumos, bet nespēj individuāli nodrošināt kvalifikācijas prasības, var veidot piegādātāju apvienības vai pilnsabiedrības. Tās pirmām kārtām ieteicams izmantot mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, lai tie spētu piedalīties iepirkumos un stiprinātu tajos savu konkurētspēju.

Lai arī dalība pilnsabiedrībā vai apvienībā nav aizliegta no konkurences tiesību regulējuma, sadarbības partneriem ir jāņem vērā un jāizvērtē riski, kas var rasties, uzņēmumiem īstenojot dažādas atļautās sadarbības formas – apvienības, pilnsabiedrības vai apakšuzņēmēju piesaiste darbu veikšanai.

Uzņēmumi nedrīkst izmantot pilnsabiedrību vai citu sadarbības formu kā aizsegu plašākai sadarbībai, nekā tas nepieciešams konkrētajā iepirkumā, tajā skaitā sadarbības partneriem aizliegts apmainīties ar sensitīvu uzņēmuma informāciju, kas neattiecas uz tā iesaistes apmēru un veidu iepirkumā. Raugoties no konkurences tiesību viedokļa, komerciāli sensitīva informācija ir jebkura informācija, kas var ietekmēt konkurenta rīcību vai stratēģiju tirgū. Tā var būt informācija, kas satur datus gan par pagātņi, gan esošo situāciju vai nākotni. Atkarībā no komersanta ieskatam, par šādu informāciju pamatā tiek uzskatīta informācija par cenas veidošanas noteikumiem, pārdošanas apjomiem, t.sk. tirgus daļām, specifiskiem piegādātājiem, izmaksu struktūru, kā arī cita informācija.

Pirms sadarbības uzsākšanas katram dalībniekam ir būtiski saprast – kā tiks veidota sadarbība, kāds būs sadarbības mērķis, ilgums un apmērs, attiecīgi to atrunājot sadarbības līgumā. Vienošanās saturam jābūt iespējami precīzam un nepārprotamam.

Jāatceras, ka jebkurā gadījumā sadarbība starp konkurentiem, ja tā tieši vai netieši skar cenas, tirgu vai klientu sadali, ir horizontāla karteļa vienošanās, kas ir aizliegta. Tādējādi sadarbība, kas paredz vairāku iepirkumu sadali un sadarbības dalībnieku vienošanos par cenām arī citos objektos, ir aizliegta. Būtiski, ka dalības pilnsabiedrībā vai apvienībā mērķis ir konkurentu resursu apvienošana darbiem, ko katrs atsevišķi nevar izpildīt. Savukārt, ja konkurenti – lielie tirgus dalībnieki – regulāri vienojas par kopīgu dalību iepirkumos, kurus tie spēj izpildīt arī bez savstarpējās sadarbības, šādas vienošanās var tikt vērtētas kā aizliegtas vienošanās to ietekmes dēļ.

Kas attiecas uz līdzšinējo praksi, tad 2011. gadā Konkurences padome sodīja piecus būvuzraudzības un projektēšanas pakalpojumu sniedzējus, kas kopīgai komercdarbībai un dalībai Eiropas Reģionālās attīstības fondu iepirkumos bija nodibinājuši pilnsabiedrību, ko izmantoja kā platformu informācijas apmaiņai par dalību dažādos citos iepirkumos. Konkrētajā gadījumā, lai arī piedāvājumu iepirkumos iesniedza pilnsabiedrība, tomēr faktiski darbus veica tikai viens vai divi izvēlēti tās biedri un pārējo dalība bija formāla. Tādējādi pilnsabiedrība uzņēmumiem kalpoja kā tirgus sadales platforma, nevis iespēja kopīgi piedalīties iepirkumos, kuriem individuāli tie nespēj kvalificēties. Konkurences likuma izpratnē tā ir aizliegta vienošanās.

Arī [Augstākā tiesa](#) ir atzinusi, ka uzņēmumi nedrīkst izmantot pilnsabiedrību kā aizsegu tirgus sadalei. Spriedumā tiesa ir uzsvērusi, ka kopīga piedāvājuma iesniegšana ir iespēja maziem uzņēmumiem piedalīties lielos iepirkumos, taču šādas apvienības nebūtu pieļaujamas, ja katrs tās biedrs ir spējīgs līgumsaistības pildīt patstāvīgi.

Tikmēr iepirkumu rīkotāji ir aicināti iepirkumu specifikācijā neparedzēt nesamērīgus ierobežojumus uzņēmumu sadarbības formām, kā arī vienlaikus pievērst uzmanību iepirkuma pretendenta pieteiktajai dalībai. Īpaša vērība jāpievērš gadījumos, ja uzņēmums piedāvājumu ir iesniedzis gan apvienības sastāvā, gan individuāli, jo pastāv risks, ka kopējā piedāvājuma informācija ir izmantota arī individuālā piedāvājuma sagatavošanai, kā rezultātā tas var nebūt veidots patiesas konkurences apstākļos.

Lai sekmētu spēcīgas, patiesas konkurences apstākļos veidotu piedāvājumu saņemšanu un tādējādi mazinātu aizliegtu vienošanos riskus publiskajos iepirkumos, KP aicina pasūtītājus lūgt pretendētus iesniegt [KP veidotu apliecinājumu par neatkarīgu piedāvājumu izstrādāšanu](#).

KP aicina interesentus neskaidrību gadījumā saņemt konsultāciju iestādē. Sazināties ar iestādi vai elektroniski pieteikties konsultācijai iespējams [ŠEIT](#).

<https://www.kp.gov.lv/lv/jaunums/daliba-pilnsabiedriba-un-apvieniba-var-palidzet-stiprinat-mazo-un-videjo-uznemumu-konkuretspeju-0>